

Đề xuất xây dựng chuẩn sạc chung cho xe điện tại Việt Nam

10:01 17/10/2025

Hiệp hội Ô tô, xe máy, xe đạp Việt Nam (VAMOB A) vừa có văn bản gửi Thủ tướng, đề xuất ban hành bộ tiêu chuẩn kỹ thuật quốc gia cho hệ thống trạm sạc mở, nhằm bảo đảm tính công bằng, minh bạch trong lĩnh vực xe điện – ngành đang được xem là mũi nhọn trong lộ trình Net Zero 2050 của Việt Nam.

VAMOB A đề xuất xây dựng giao thức kết nối chung, bảo đảm mọi phương tiện đủ điều kiện kỹ thuật đều có thể sử dụng, không phân biệt thương hiệu. (Ảnh minh họa)

Chuẩn sạc mở - Chìa khóa cho thị trường xe điện cạnh tranh

Theo VAMOB A, thời gian qua nhiều tập đoàn lớn đã nhanh chóng đầu tư mạng lưới trạm sạc trên toàn quốc. Tiêu biểu, Vingroup/V-Green đã lắp đặt hàng nghìn trạm sạc, phối hợp PVOIL và PV Power tích hợp hạ tầng tại hệ thống cửa hàng xăng dầu. Một số doanh nghiệp khác như TMT Motors, Dat Bike, EBOOST cũng

đang tham gia đầu tư mở rộng.

Đa số trạm sạc hiện nay được thiết kế phục vụ riêng cho xe cùng thương hiệu, hạn chế khả năng tiếp cận của các hãng xe khác. VAMOBAs nhấn mạnh, hạ tầng trạm sạc xe điện phải được coi là tài sản công cộng có tính chiến lược, gắn với an ninh năng lượng và phát triển bền vững.

Nếu hệ thống sạc được thiết kế theo hướng mở – cho phép tích hợp, chia sẻ và kết nối đa thương hiệu – Việt Nam có thể xây dựng một hệ sinh thái cạnh tranh lành mạnh, khuyến khích đầu tư xã hội hóa và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

Theo kinh nghiệm của Liên minh châu Âu (EU), Nhật Bản và Hàn Quốc, việc áp dụng chuẩn kết nối chung và mô hình hạ tầng mở là yếu tố tiên quyết giúp phổ cập xe điện. Các quốc gia này đều có cơ chế quản lý minh bạch, cho phép mọi doanh nghiệp tiếp cận bình đẳng hệ thống sạc, từ đó thúc đẩy thị trường phát triển nhanh và ổn định.

Từ kinh nghiệm đó, VAMOBAs kiến nghị Chính phủ ban hành tiêu chuẩn quốc gia về trạm sạc mở, xây dựng giao thức kết nối chung, bảo đảm mọi phương tiện đủ điều kiện kỹ thuật đều có thể sử dụng, không phân biệt thương hiệu.

Khuyến khích đầu tư xã hội hóa, đặt nền tảng cho phát triển bền vững

VAMOBAs cũng đề xuất thiết lập cơ chế quản lý và công khai thông tin, bao gồm giá dịch vụ, năng lực hạ tầng, chế độ bảo hành; đồng thời, cơ quan nhà nước cần định kỳ kiểm tra, công bố hiện trạng hệ thống trạm sạc.

Chính phủ được khuyến nghị hỗ trợ doanh nghiệp Việt Nam đầu tư trạm sạc mở thông qua ưu đãi về quỹ đất, thuế và vốn vay; khuyến khích mô hình liên kết – đồng đầu tư để tránh tập trung lợi ích vào một vài tập đoàn lớn.

Theo Ngân hàng Thế giới (WB), nhiều quốc gia đã áp dụng mô hình hợp tác công – tư (PPP) trong đầu tư hạ tầng sạc xe điện, coi đây là phương án hiệu quả nhất để huy động vốn xã hội. Trợ cấp cho hạ tầng sạc được đánh giá hiệu quả gấp 5-6 lần so với trợ cấp mua xe điện, vì vậy vai trò của Nhà nước trong giai đoạn đầu là đặt nền tảng tiêu chuẩn, chính sách và cơ sở hạ tầng, tạo đà cho doanh nghiệp phát triển.

Cùng với đó, WB nhấn mạnh cần đầu tư và khuyến khích khu vực tư nhân tham gia xây dựng năng lực tái chế pin – lĩnh vực sẽ ngày càng quan trọng khi lượng xe điện tăng nhanh. Các doanh nghiệp hoạt động trong quản lý chất thải rắn có thể được ưu tiên miễn thuế, hỗ trợ giá đất để đầu tư nhà máy tái chế.

“Phát triển hạ tầng sạc mở, dùng chung và minh bạch không chỉ là bước đi kỹ thuật, mà là chìa khóa để hình thành thị trường xe điện công bằng, bền vững và tự chủ tại Việt Nam,” báo cáo của WB khẳng định.

Hậu Thạch